

ORDONANȚA nr. 121 din 28 august 1998 (*republicată*)

privind răspunderea materială a militarilor

EMITENT • **GUVERNUL ROMÂNIEI**

Publicat în **MONITORUL OFICIAL nr. 18 din 9 ianuarie 2024**

Data intrării în vigoare **09-01-2024**

*) Republicată în temeiul [art. IV din Legea nr. 279/2023](#) pentru modificarea și completarea [Ordonanței Guvernului nr. 121/1998](#) privind răspunderea materială a militarilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 940 din 18 octombrie 2023.

[Ordonanța Guvernului nr. 121/1998](#) a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 328 din 29 august 1998, aprobată prin [Legea nr. 25/1999](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 34 din 28 ianuarie 1999.

Capitolul I Dispoziții generale

Articolul 1

Militarii sunt obligați să apere patrimoniul forțelor armate ale României.

Articolul 2

Răspunderea materială este angajată, în condițiile prezentei ordonanțe, pentru pagubele provocate de militari sau de persoanele prevăzute la [art. 9](#), cu vinovăție și în legătură cu îndeplinirea serviciului militar sau a atribuțiilor de serviciu în legătură cu formarea, administrarea și gestionarea resurselor financiare și materiale, aflate în administrarea Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului Român de Informații, Serviciului de Protecție și Pază, Serviciului de Informații Externe și Serviciului de Telecomunicații Speciale.

Articolul 3

Militarii răspund material, indiferent dacă, după producerea pagubei, mai au sau nu calitatea de militar.

Articolul 4

Răspunderea materială este angajată atât pentru militarii care au fost însărcinați legal cu atribuții privind formarea, administrarea și gestionarea resurselor financiare și materiale, aflate în administrarea autorităților publice prevăzute la [art. 2](#), cât și pentru cei care le-au îndeplinit numai în fapt.

Articolul 5

(1) Militarii răspund material pentru pagubele produse, cu vinovăție și în legătură cu îndeplinirea serviciului militar, terțelor persoane fizice sau juridice, la a căror reparare a fost obligată autoritatea publică în care își desfășoară activitatea.

(2) Persoanele prevăzute la [art. 9](#) răspund material pentru pagubele produse, cu vinovăție și în legătură cu îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, terțelor persoane fizice sau juridice, la a căror reparare a fost obligată autoritatea publică în care își desfășoară activitatea.

Articolul 6

(1) Militarii nu răspund material:

- a) pentru pierderile inerente produse în executarea misiunilor ori în procesul instruirii, în activitățile de producție și gospodărești, care se încadrează în limitele prevăzute de dispozițiile legale în vigoare;
- b) pentru pagubele produse din cauze care nu puteau fi prevăzute și înlăturate;
- c) pentru pagubele generate de riscul normal al serviciului sau de forța majoră;
- d) pentru pagubele produse în executarea ordinului comandantului sau șefului unității, caz în care răspunderea materială revine acestuia.

(2) Se exceptează de la prevederile lit. d) militarii care, având posibilitatea de a înlătura parțial sau total urmările păgubitoare ale ordinului primit, nu au raportat în scris, în termen de 24 de ore sau la înapoierea din misiune, și nu au luat, din neglijență sau rea-credință, măsuri pentru evitarea pagubei, cazuri în care răspund împreună cu comandanții sau cu șefii unităților.

Articolul 7

Prin termenul militari, în sensul prezentei ordonanțe, se înțelege: militari în termen, rezerviști voluntari, rezerviști concentrați sau mobilizați, elevi și studenți ai instituțiilor militare de învățământ, soldați și gradați profesioniști și cadre militare.

Articolul 8

(1) Prin instruire în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului Român de Informații, Serviciului de Protecție și Pază, Serviciului de Informații Externe, Serviciului de Telecomunicații Speciale și Ministerului Justiției, în sensul prezentei ordonanțe, se înțelege și activitățile de serviciu operative.

(2) Conducătorii instituțiilor publice prevăzute la alin. (1) vor stabili prin ordin misiunile și atribuțiile de serviciu care sunt considerate operative.

Articolul 9

(1) Prevederile prezentei ordonanțe se aplică și militarilor aflați în misiune în afara granițelor țării, elevilor și studenților instituțiilor de învățământ pentru formarea polițiștilor, precum și personalului civil care își desfășoară activitatea în cadrul autorităților publice prevăzute la art. 2.

(2) În sensul prezentei ordonanțe, prin personal civil se înțelege demnitari și personal contractual.

(3) Prin derogare de la prevederile art. 500 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, prevederile prezentei ordonanțe se aplică și funcționarilor publici.

Articolul 10

Valorile pentru care se stabilește răspunderea potrivit prezentei ordonanțe sunt cele aflate în proprietatea, administrarea, folosința sau deținerea, chiar temporară, a instituțiilor publice prevăzute la art. 2.

Capitolul II

Răspunderea materială

Articolul 11

(1) În stabilirea răspunderii materiale conform prezentei ordonanțe, prejudiciul ce trebuie reparat nu cuprinde foloasele nerealizate de instituția publică păgubită.

(2) Pentru paguba produsă printr-o faptă ce constituie infracțiune, răspunderea se stabilește de instanțele judecătorești, potrivit legii penale.

Articolul 12

Răspunderea materială a militarilor este angajată în cazul producerii unor pagube, după cum urmează:

A. În sarcina gestionarilor, pentru pagubele produse de aceștia în propria gestiune, sau:

a) când, potrivit dispozițiilor legale, atribuțiile au fost exercitate de un delegat al lor sau de o comisie și se constată o pagubă, dacă nu se face dovada că aceasta s-a produs în absența gestionarului;

b) când au primit bunuri în cantități mai mici decât cele înscrise în documentele însoțitoare sau cu vicii aparente, fără să fi întocmit proces-verbal de constatare;

c) când nu au solicitat, în scris, asistență tehnică de specialitate la primirea bunurilor, deși aceasta era necesară.

B. În sarcina militarilor, pentru pagubele produse atunci când primesc, transportă, păstrează și eliberează bunuri materiale și valori, fără a avea calitatea de gestionari în înțelesul legii.

C. În sarcina comandanților sau șefilor unităților, când:

a) nu au asigurat gestionarilor, la solicitarea în scris a acestora, în cazurile prevăzute de lege, asistență tehnică de specialitate la primirea, transportul, depozitarea, inventarierea și distribuirea bunurilor materiale și a altor valori;

b) nu au luat măsurile necesare pentru remedierea deficiențelor sesizate în scris de către gestionari;

c) s-au substituit gestionarilor în exercitarea atribuțiilor acestora;

d) au dat gestionarilor sau altor militari care răspund de bunuri materiale ordine ilegale sau greșite care au condus la producerea de pagube;

e) au rezultat pagube, ca urmare a nevalorificării drepturilor la despăgubiri pentru cauzarea de prejudicii;

f) pagubele au rezultat din neurmărirea unor sume cuvenite din orice cauză și pentru care există titlu executoriu;

g) nu au luat măsuri de siguranță necesare pentru păstrarea în bune condiții a bunurilor materiale și a altor valori.

D. În sarcina autorului faptei, când pagubele sunt produse în alte situații decât cele prevăzute la art. 6 alin. (1).

E. În sarcina persoanei vinovate, dacă fapta prin care paguba a fost pricinuită constituie infracțiune.

Articolul 13

(1) Pentru pagubele produse unității militare în procesul instruirii, militarii răspund material, în limita a trei solde lunare nete, calculate la data constatării pagubei.

(2) Partea din pagubă care depășește cuantumul imputabil prevăzut la alin. (1) se scade din evidența contabilă a unității militare păgubite.

Articolul 14

(1) Dacă paguba a fost cauzată de mai mulți militari, răspunderea materială a fiecăruia se stabilește ținându-se seama de măsura în care a contribuit la producerea ei.

(2) Când nu se poate determina în ce măsură a contribuit fiecare la producerea pagubei, răspunderea materială a militarilor implicați se stabilește proporțional cu solda netă de la data constatării pagubei.

(3) În gestiunile în care manipularea bunurilor se face în colectiv sau în schimburi succesive, fără predarea gestiunii între schimburi, răspunderea materială se stabilește proporțional cu timpul lucrat de fiecare gestionar de la ultima inventariere a bunurilor.

Articolul 15

În situația în care cheltuielile de cercetare, de stabilire a răspunderii materiale și de recuperare a pagubelor depășesc cuantumul acesteia, paguba se scade din evidența contabilă.

Articolul 16

Competența pentru aprobarea scăderii din evidența contabilă a pagubelor produse în condițiile [art. 6 alin. \(1\) lit. a\)-c\)](#), ale [art. 13 alin. \(2\)](#) și ale [art. 15](#) se stabilește prin instrucțiuni aprobate de conducătorii autorităților publice prevăzute la [art. 2](#).

Articolul 17

În cazul constatării insolvabilității autorului direct al prejudiciului, răspund, în limita valorii pagubei de recuperat, militarii vinovați de:

- a) nerespectarea prevederilor legale privind angajarea sau numirea în funcția de gestionar, precum și de neconstituire a garanțiilor de către gestionari;
- b) neluarea măsurilor de înlocuire a gestionarilor sau a persoanelor care gestionează bunuri materiale, fără a fi gestionari în înțelesul legii, deși li s-a adus la cunoștință, în scris și motivat, că nu își îndeplinesc atribuțiile în mod corespunzător;
- c) neefectuarea inventariierilor la termenele și în condițiile legii, dacă prin aceasta s-ar fi putut evita producerea pagubei;
- d) neluarea sau luarea cu întârziere a măsurilor de recuperare a pagubelor, prin constituirea ca parte civilă, neemiterea deciziei de imputare sau a altor măsuri asigurătorii;
- e) nerespectarea oricărei atribuții de serviciu, dacă, fără încălcarea acesteia, paguba nu s-ar fi produs.

Articolul 18

(1) Militarii care au încasat sume nedatorate sunt obligați să le restituie; dacă au primit bunuri care nu li se datorau și care nu mai pot fi restituite în natură sau le-au fost prestate servicii la care nu erau îndreptățiți, sunt obligați să plătească contravaloarea lor, calculată în condițiile legii.

(2) Contravaloarea bunurilor distribuite peste drepturile legale militarilor în termen, elevilor liceelor militare, elevilor și studenților militari, precum și minorilor din centrele de reeducare, arestaților preventiv și condamnaților se recuperează de la cei din vina cărora s-a produs paguba.

Articolul 19

(1) Instituțiile publice prevăzute la [art. 2](#) sunt obligate să îi despăgubească pe militarii care au suferit din culpa unității un prejudiciu material în timpul îndeplinirii obligațiilor militare și în legătură cu acestea.

(2) În cazul decesului militarului căruia i se cuvin despăgubiri, acestea vor fi acordate urmașilor legali.

(3) Sumele plătite ca despăgubiri se vor recupera de la persoanele vinovate de producerea pagubei, în condițiile prezentei ordonanțe.

Capitolul III

Stabilirea și recuperarea pagubelor

Articolul 20

(1) Comandantul sau șeful unității care a constatat sau a luat cunoștință de producerea unei pagube dispune, în scris, de îndată, efectuarea cercetării administrative.

(2) Cercetarea pagubelor se face, de regulă, de către comisia de cercetare administrativă din unitatea în care acestea s-au produs.

(3) În situația în care pagubele se referă la cauze complexe, stabilite prin instrucțiuni aprobate de conducătorii autorităților publice prevăzute la [art. 2](#), precum și în cazul în care comandantul sau șeful unității în care s-a produs paguba este implicat în producerea acesteia, cercetarea administrativă se face de către o comisie numită de comandantul sau șeful eșalonului superior al unității în care s-a produs prejudiciul.

(4) În situația în care comisiile de inspecție sau control din cadrul eșaloanelor superioare constată, pe timpul desfășurării misiunilor specifice, producerea unor pagube în patrimoniul unității controlate, cercetarea administrativă se face, după caz, de către o comisie desemnată de către comandantul sau șeful unității prevăzută la [alin. \(1\)](#) sau [alin. \(3\)](#), din ordinul comandantului sau șefului care a dispus efectuarea inspecției sau controlului.

(5) Cercetarea administrativă a pagubelor se poate face și de către structuri de control specializate, potrivit competențelor stabilite prin legile de organizare și funcționare ale autorităților publice prevăzute la [art. 2](#) sau prin ordine ale conducătorilor acestora.

Articolul 21

(1) Termenul pentru efectuarea cercetării administrative și înregistrarea procesului-verbal de cercetare administrativă este de cel mult 180 de zile de la data când comandantul sau șeful unității în care s-a produs paguba sau, după caz, comandantul sau șeful eșalonului superior ori comandantul sau șeful structurii de control specializate a constatat sau a luat cunoștință de producerea pagubei.

(2) Termenul prevăzut la [alin. \(1\)](#) este termen de prescripție.

(3) În situația în care, din motive temeinic justificate, nu sunt îndeplinite condițiile pentru finalizarea cercetării administrative în termenul prevăzut la [alin. \(1\)](#), comandantul sau șeful eșalonului superior poate aproba suspendarea cercetării administrative până la eliminarea cauzei care a împiedicat efectuarea cercetării administrative. Cererea de suspendare se face în termenul prevăzut la [alin. \(1\)](#) și va fi însoțită de documente doveditoare ale motivului invocat.

(4) În toate situațiile, cercetarea împrejurărilor în care s-a produs paguba se face cu chemarea celor în cauză, pentru explicații scrise și prezentarea de probe în apărare. Neprezentarea sau refuzul de a da explicații scrise nu împiedică finalizarea cercetării administrative.

(5) Hotărârea asupra rezultatului cercetării administrative se ia de către comandantul sau șeful unității în care s-a produs paguba sau, după caz, comandantul sau șeful eșalonului superior ori comandantul sau șeful structurii de control specializate care a dispus efectuarea cercetării.

(6) Pe baza dosarului cercetării administrative, comandantul sau șeful prevăzut la [alin. \(5\)](#) poate hotărî:

a) înaintarea dosarului cercetării administrative la compartimentul juridic, în termen de 15 zile de la aprobarea procesului-verbal de cercetare administrativă, în vederea promovării acțiunii civile la instanța de contencios administrativ competentă;

b) sesizarea organelor de urmărire penală când paguba s-a produs prin fapte ce pot constitui infracțiuni;

c) scăderea din evidența contabilă a valorii pagubei produse prin fapte sau împrejurări pentru care nu se stabilește răspunderea materială, în condițiile stabilite prin instrucțiuni aprobate de conducătorii autorităților publice prevăzute la [art. 2](#).

(7) Pentru luarea hotărârii, comandantul sau șeful care a dispus efectuarea cercetării este obligat să analizeze temeinicia constatărilor și propunerilor comisiei de cercetare administrativă.

(8) În cazul în care, în urma analizei prevăzute la [alin. \(7\)](#), este necesară o completare a cercetării administrative, aceasta se va efectua astfel încât comandantul sau șeful unității să poată lua hotărârea asupra cercetării în termen de 30 de zile de la înregistrarea procesului-verbal de cercetare administrativă.

Articolul 22

(1) Răspunderea materială a militarilor pentru pagubele produse instituțiilor publice prevăzute la [art. 2](#) poate fi stabilită numai în cazul în care acestea au fost constatate în cel mult 3 ani de la data producerii lor.

(2) Obligarea la restituirea sumelor încasate fără drept, a contravalorii bunurilor ori serviciilor nedatorate, se poate face numai în cazurile în care paguba a fost constatată în cel mult 3 ani de la data primirii sumelor sau bunurilor ori de când au beneficiat de serviciile nedatorate.

(3) Termenele prevăzute de prezentul articol sunt termene de decădere.

Articolul 23

Acoperirea pagubelor, precum și restituirea sumelor sau plata contravalorii bunurilor ce nu mai pot fi restituite în natură ori a serviciilor nedatorate, recunoscute, se fac prin angajament de plată, în scris, al celui în cauză. În acest caz angajamentul de plată constituie titlu executoriu de la data semnării acestuia.

Capitolul IV

Dispoziții speciale

Articolul 24

(1) Dacă există suspiciuni rezonabile că faptele prin care s-a produs paguba au caracter infracțional, dosarul cercetării administrative se trimite parchetului competent pentru a lua măsurile legale. Autoritățile publice prevăzute la [art. 2](#) se constituie parte civilă în condițiile Codului de procedură penală, prin comandanții sau șefii unităților care hotărăsc asupra rezultatului cercetării.

(2) În situația prevăzută la [alin. \(1\)](#), termenul prevăzut la [art. 21 alin. \(1\)](#) se întrerupe de drept.

Articolul 25

(1) Când parchetul competent a dispus clasarea cauzei sau renunțarea la urmărirea penală, actul de soluționare se comunică unității de la care s-a primit sesizarea, în vederea stabilirii răspunderii materiale, potrivit prevederilor prezentei ordonanțe.

(2) Termenul pentru noua prescripție începe să curgă de la data rămânerii definitive a soluției prevăzute la [alin. \(1\)](#).

Articolul 26

(1) Dacă instanța de judecată pronunță achitarea pentru motivul că fapta nu este prevăzută de legea penală, încetarea procesului penal pentru lipsa plângerii prealabile, autorizării sau sesizării organului competent ori a altei condiții prevăzute de lege, precum și în cazul când există autoritate de lucru judecat, unitatea militară stabilește răspunderea materială în sarcina celor vinovați, potrivit prevederilor prezentei ordonanțe.

(2) În celelalte cazuri de achitare ori de încetare a procesului penal, instanța judecătorească se pronunță și asupra acțiunii civile.

(3) În cazul în care achitarea s-a pronunțat pentru motivul că fapta imputată nu există ori nu a fost săvârșită de cel în cauză, nu pot fi acordate despăgubiri civile și nu vor fi stabilite răspunderi materiale.

Articolul 27

Când încetează raporturile de muncă sau de serviciu ale persoanelor prevăzute la [art. 7](#) și [9](#), unitățile care au înregistrate în contabilitate debite, indiferent de valoarea lor, transmit titlurile executorii, spre executare, organelor fiscale teritoriale din cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală în raza cărora domiciliază debitorii. Confirmarea de către aceste organe a primirii titlului executoriu constituie actul pe baza căruia creanța se scade din contabilitatea unității care a transmis titlul executoriu.

Articolul 28

(1) În termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe, conducătorii instituțiilor publice prevăzute la [art. 2](#) emit instrucțiuni pe baza și în executarea acestora.

(2) Conducătorii instituțiilor publice prevăzute la [art. 2](#), în termenul menționat la alineatul precedent, cu avizul Ministerului Finanțelor, elaborează instrucțiuni care stabilesc regulile de scădere a bunurilor materiale consumate sau uzate în procesul instruirii sau în alte activități, declararea și casarea materialelor, scăderea pierderilor din rebuturi, precum și scăzămintele procentuale pentru pierderile determinate de perisabilități, transport, depozitare, conservare, manipulare, transformare și modul în care se aplică aceste scăzăminte.

Capitolul V

Dispoziții tranzitorii și finale

Articolul 29

Pentru pagubele produse înainte de intrarea în vigoare a prezentei ordonanțe, stabilirea răspunderii materiale a persoanelor vinovate, precum și recuperarea sumelor încasate fără drept, a contravalorii bunurilor ori a serviciilor nedatorate se fac potrivit prevederilor legale în vigoare la data producerii pagubei.

Articolul 30

Evaluarea pagubelor se face, potrivit dispozițiilor legale, la data constatării acestora.

Articolul 31

În situațiile neprevăzute de prezenta ordonanță se vor aplica dispozițiile legislației muncii și legislației civile.

Articolul 32

(1) Prevederile prezentei ordonanțe intră în vigoare la 90 de zile de la publicarea ei în Monitorul Oficial al României*).

*) [Ordonanța Guvernului nr. 121/1998](#) a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 328 din 29 august 1998.

(2) Pe aceeași dată, [Decretul nr. 207/1976](#) privind răspunderea materială a militarilor, publicat în Buletinul Oficial nr. 63 din 5 iulie 1976, cu modificările ulterioare, precum și orice alte dispoziții contrare se abrogă.

NOTĂ:

Reproducem mai jos prevederile [art. II](#) și [III din Legea nr. 279/2023](#), care nu sunt încorporate în forma republicată a [Ordonanței Guvernului nr. 121/1998](#) și care se aplică în continuare ca dispoziții proprii ale actului modificator:

Articolul II

(1) În cazul cercetărilor administrative finalizate prin înregistrarea procesului-verbal de cercetare administrativă la unitatea la care s-a produs paguba începând cu data publicării Deciziei Curții Constituționale a României nr. 649 din 15 decembrie 2022 în Monitorul Oficial al României, Partea I, stabilirea răspunderii materiale a persoanelor vinovate, precum și recuperarea sumelor încasate fără drept, a contravalorii bunurilor ori a serviciilor nedatorate se fac potrivit modificărilor și completărilor aduse prin prezenta lege.

(2) Deciziile de imputare care nu sunt definitive la data publicării deciziei Curții Constituționale a României prevăzute la alin. (1) sunt nule de drept, urmând ca stabilirea răspunderii materiale a persoanelor vinovate, precum și recuperarea sumelor încasate fără drept, a contravalorii bunurilor ori a serviciilor nedatorate să se facă potrivit modificărilor și completărilor aduse prin prezenta lege, termenul de efectuare a cercetării administrative începând să curgă de la data intrării în vigoare a acesteia.

Articolul III

În termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, conducătorii autorităților publice prevăzute la [art. 2 din Ordonanța Guvernului nr. 121/1998](#) privind răspunderea materială a militarilor, aprobată prin [Legea nr. 25/1999](#), vor modifica în mod corespunzător instrucțiunile prevăzute la art. 48 din același act normativ.“**)

**) Ca urmare a renumerotării textelor, art. 48 a devenit art. 28 în forma republicată.